

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane. Ziarul apare Marți, Joi și Sămbătă

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45 — Scrieri nefransece se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învoală —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Case obștești

În vechiul regat român, în Basarabia, în unele locuri și pe la noi, s'au întemeiat, așa numite «case obștești», sau «case naționale», un fel de cluburi țărănești.

Deocamdată sânt puține, cu toate că n'ar trebui să fie sat în largul României întregite, unde locuitorii să nu se preocupe de construirea acestui soi de clădiri.

Așezămintele d'acestea au luat ființă de multă vreme în țările opusului, unde sânt îmbrățișate cu mare interes.

Introduse și la noi, s'ar întregi opera școlăie și a bisericii. Prin colaborarea caselor obștești, lucrarea culturală a preotului și învățătorului dela sate ar sporî roadele în ale binelui, adevărului și frumuseții.

Locul cărucumelor, producătoare de gălcevi, îl vor ocupa instituțiile acestea, care au să fie înzestrate treptat cu: sala de citire, bibliotecă, popicărnie, loc pentru jocuri de întrecere, sală de teatru, de prelegeri și de ale întruniri, curte pentru jocurile copililor, sală de baie, un modest muzeu, — eată câte lucruri se pot pune la cale în tolosul oamenilor, dacă vom să aibe mintea sănătoasă, corpul sănătos și inima la loc.

Creșterea cetățenilor din statul român se poate desfășura și desăvârși numai pe căile acestea probate.

D'aceea casele obștești trebuie luate în programul de lucrări viitoare în orice comună.

Orășenii își au teatrele, băile, concertele, cinematografele, balurile, cafenele, șantanele, cabareurile și cum le mai chiamă.

Sătenii, cari n'au stat cu mâinile în sân, și au ridicat și dansii așezămintele, care le dorim.

Sfatuți și sprijiniți de inimi bărbate, se vor încumeta în cele din urmă și țărânii din părțile noastre, pe lângă toate grijele ce-i muncesc, să creeze mijloacele pentru a da faptură caselor obștești.

Când dărnicia fără margini și unui Vodă se coborâ să aducă dragostea dreptății și a cinstei în toate țările locuite de poporul Sau, nu va fi prea nici datoria fruntașilor români de a veni cu sfatul și cu fapta lor în ajutorul plugarului și a muncitorului, a căror credință, răbdare și curaj a pus temelile României depline. (x)

Comunicat oficial

2 April 1919.

În ultimul timp ziarele au dat, printre altele, și următoarele informațiuni:

a) Clujul a fost bombardat de aeroplane inimice;

b) Podul dela Soborșin, de pe Murăș, a fost aruncat în aer de unguri;

c) Trupele noastre dela Rasdelnaia și Tiraspol înaintează în Ucraina; —

Să face cunoscut că toate aceste informațiuni nu sânt adevărate.

În ultimele 2 săptămâni pe frontul de ost și vest, n'a avut loc decât schimb de focuri pe linia avantposturilor și lupte de patrule.

Marele Cartier General.

Preotul

— Predică pentru Congresul preoților ort. rom., ținut în Sibiu la 6/19 Martie 1919 —

de Dr. Seb. Stanca
preot în Sebeșul-ăseces.

«Voi sântiți lumina lumii, nu poate cetatea să se ascundă deasupra muntelui sădud, nici aprind lumina și o puni sub obroc, ci în țesție, și lumina tuturor celor din casă. Așa să lumineze lumina tuturor înaintes oamenilor, ca văzând faptele voastre, cele bune să preamărească pe Tatăl cel din ceruri.» (Mat. V. 14—16)

Lubiți frați! Din cuprinsul nemărginit al țărilor albastre purcede belșugul razelor de soare și cerne pulbera de argint a luminii dătătoare de viață peste largul firii fără de hotare. Prisoșul acestui dar sfânt ce naște sfios în faptul dimineții de primăvară, adăpă cu curgerile sale tainice toată făptura mânilor lui Dumnezeu.

Potopul luminii înfioară piscurile mohorate ale munților, frunzișul cordilor chiamă la larg șopotul isvoarelor furisate în umbra tușului, lumina lui trezește setea neînfrântă de viață pe câmpurile ce poartă în sănurile lor comora de nădejdi ale brațelor muncitoare, deșteaptă mugurii miresemelor adenitoare, și în largul văzduhului se înfiripă o flăcără vie și curată ca diamantul.

De farmecul luminii acesteia toate făpturile pământului, mușii și coline, codri și câmpii, flori și isvoare, paseri și vânturi, și omul, acest rob al patimilor mărunte, toate se închină în pragul porții sfinte a soarelui de primăvară, care tuturora le tinde căldura energiei de viață și dau mărire celui ce ocrototește viața: «Mare ești, Doamne, și minunate sânt lucrurile Tale și nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale».

În fața luminii acesteia cad obezile negre ale nopții, se sfarmă zăvoarele fe-

recate ale întunerecului, iar pe urmele ci naște putere și energie și belșugul roadelor, care statornicește țărnăcia vieții.

Aceasta e lumina organică a lumii, ea dă viață clipeilor fugare care se topesc în rosturile vremii.

Și iată în această asemănare măiastră se intruchipează cuvântul lui Isus, când ne zice nouă preoților: «Voi sântiți lumina lumii».

Precum soarele cerne potopul său de lumină peste întinsele hotare și dă ființă vieții organice a făpturilor lui Dumnezeu, astfel trebuie să samene preotul scântea luminii sântitești în cuprinsul turmei sale cuvântătoare.

Se cade deci în această zi de praznic pentru noi, ostași crucii lui Isus, să stăm o clipă de popas și ispitind povețele Mântuitorului să ne dăm seama:

1. are slujba noastră rost în alcătuirii societății omenești;
2. care este chemarea noastră, și
3. care e calea cea mai dreaptă pentru împlinirea chemării acesteia, potrivit cerințelor vremii și poruncilor lui Isus.

«Voi sântiți lumina lumii» — zice Isus — «mergeți în toată lumea și propoveduiți evanghelia mea la toată zidirea și veți fi fericiți, dacă pentru mine veți fi prigonii și batjocoriri, căci plata voastră multă va fi în ceruri».

Isus încredințează preotului săvârșirea misiunii ideale de-a duce omenimea la ținta vieții sale, sămănând și cultivând în lume lumina evangheliei sale, care concretizează cele mai desăvârșite principii pentru adevăratul rost al vieții acesteia vremelnice.

Multe sute de ani s'au scurs prin albia vestică, deănd Isus a rostit solia aceasta cătră ucenicii săi de atunci, și prin aceștia cătră cei de azi. Văleatul vremilor a cercat de ademenitate ori, ba nelintrept, prin adenumirile ispititor sale să scormonească norii patimilor mărunte și să zădărnicească plinirea soliei acesteia, ba să întucească chiar strălucirea luminii lui Isus.

Nu Isus, ci Solomon este idealul vieții; nu Isus, ci Solomon este Mesia chemat să ducă omenimea pământului la ținta vieții. Acesta e strigătul de rășboi al tuturor vrășmașilor lui Isus. Nu religiunea, zic aceștia, ci cultura este măiestrul capabil să resolve problema mare ce se ascunde în taina vieții. Trebuie isgonit din sufletul multimii întunerecul greoi al religiunii, iar în locul lui să se sălășuiască focal viu al luminii ce o radiază rațiunea. Proorocii ideilor acestora îmbracă solia rațiunii în haina de porfără și vionă a împrătușii Solomon, iar modestia religiunii în hla-

Concurs

În 10 Mai st. n. se va deschide câte un curs de 5 luni pentru surorii de ocrotire în Sibiu, Târgul-Murăşului şi Cluj. Scopul acestor cursuri este a creşte surorii cu menirea de-a se îngriji de gravide, lauză, copii nou născuţi, de orfani părăsiţi, de tineret în privinţa socială igienică, de a creşte poporul prin stat şi fapt la un trai trupeş şi sufletesc sănătos.

Elevete vor fi întreţinute pe sepele stăruţii şi vor fi după absolvirea cu succes a cursului funcţionare de stat cu toate favorurile şi datorinţele corăspunzătoare.

Condiţiunile pentru primire sunt:

1. Absolvarea celor 4 clase civile (în cazuri excepţionale 2 clase civile).
 2. Etate întră 20 şi 40 ani.
 3. Starea civilă, numărul şi cteata copiilor.
 4. Obligamentul, de a se devota în mod serios şi exclusiv menirii surorilor de ocrotire.
 5. Antecedentă morală nepătată.
 6. Atestat medical.
- Rugăriile, adjustrate cu documentele necesare sânt a se înainta Consiliului Dirigent. Resortul. Ocrotirilor sociale până în 15 Aprieie st. n. Sibiu, 26 Martie 1919.

Dr. Moldovan
secretar general.

Nr. 177/1919.

(88) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învăţtor la şcoala profesională şi-or. română din Vima-mară, protopresbiteratul Cetăţii-de-pestră prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. Salar legal: dela comuna bisericăscă din reparăcie cor. 440—ajutor consistorial permanent cor. 160—iar restul dela stat.
2. Cvarir corăspunzător în natură.
3. Retul legal de grădiniţă şi
4. 2 stânjini de lemne de foc, din cari se va încălzi şi sala de învăţământ.

Concurenţii să înainteze rugăriile provăzute cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis şi să se prezinte în comună şi biserică ca concurenţi.

Lăpuşul-anguresc, la 1/14 Martie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Cetatea-de-pestră, în conţelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 204/1919.

(72) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învăţtor la şcoala noastră profesională din **Sohodol biserică nouă** se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Din fondul bisericăscă 100 cor. iar restul ajutor dela stat, avut şi de fostul învăţtor.
2. Din pătrăz jugă de pământ pentru formarea unei pepeniri de pomi, la care să lucreze învăţtorul cu elevii, iar venitul jumătate să se verse în cassa bisericăscă.
3. Patru stânjini de lemne din care are a se încălzi şi şcoala.

Învăţtorul ales are a conduce pe elevi în duminici şi sărbătorii la biserică şi a cânta cu ei răspunsurile dela sfânta Liturgie.

Concurenţii au să-şi înainteze cereerile, instruite conform normelor în vigoare în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică ca să-l cunoască.

Zeroneşti, 1 Martie 1919.

Oficiul protopresbiteral al Brănzului, în conţelegere, cu comitetul parohial conecernat.

Ioan Hamsca
protopop.

Nr. 22/1919.

(78) 3—3

Concurs repeţi

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. a III-a **Sântămărie** de peastră din protopresbiteratul Haţegului, se publică concurs repeţi cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post, sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenţii sânt polţiţi a-şi înainta cereerile concursuale subscrîsului oficiu protopresbiteral în termenul deschis şi a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta, eventual celebra.

Haţeg, 4/17 Martie 1919.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Haţeg în conţelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

(88) 3—3

Concurs din Oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III. **Fandata**, protopresbiteratul Brănzului, în conformitate cu concluzul Sinodului arhidiecezan Nr. 65 din 1911... — se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasionate în coala B. pentru congruă.

Concursule, instruat cu documentele cerute, să se trimită în termenul deschis Consistoriului arhidiecezan.

Sibiu, din gediţa consistoriului arhidiecezan, ca senat bisericăscă, ţinută la 5 Martie 1919.

Consistorul Arhidiecezan.

Nr. 1585.

(48) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III **Copălna**, din protopresbiteratul Sebeşului, în conformitate cu concluzul sinodului arhidiecezan Nr. 55 din 1911 se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B. pentru congruă.

Concursule instruat cu documentele cerute, se trimit în termenul deschis consistoriului arhidiecezan; iar concurenţii cu observarea preciserilor din regulamentul pentru parohii se pot prezenta în comună pentru a cânta, şi oficia, a cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Sibiu, din gediţa consistoriului arhidiecezan, ca senat bisericăscă, ţinută la 26 Februarie 1919.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 3/1919.

(91) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Almasul-mare Susen**, devenită vacantă prin moartea parohului Stefan Onca, se escrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru congruă, având văduva fostului paroh drept la jumătate din ele, până la împlinirea anului dela moartea soţului ei.

Cereerile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanţii, cu şirea protopopului, să se prezinte la biserică în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Geoagiu, la 9/22 Ianuar 1919.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Geoagiu în conţelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 144/1919.

(90) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia din comuna **Măgheruş**, protopopiatul Braşovului.

Beneficiile sânt:

Venitule stabilite în coala B.

Concurenţii sânt datorci ca în termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român» să cânte şi să predice, şi dacă e preot să slujească; să-şi înainteze petiţiile lor însoţite de toate actele, cari se cer, oficiului protopresbiterat român gr.-or. român al Braşovului.

Braşov, 26 Februar 1919.

În conţelegere cu comitetul parohial din comuna Măgheruş.

Dr. V. Saftu
protopop.

Intreprindere română

Prima societate română de import şi export

S. Iltu & Comp.

Sibiu, str. Cîsnădiei 1—5

Se ocupă exclusiv cu import şi export internaţional al materiilor brute, semi-fabricate şi fabricate.

Legături comerciale internaţionale.

Correspondenţă în limbile română, italiană, franceză, germană şi maghiară.

Rugându-vă pentru binevoitor sprijin semnăm

cu deosebită stimă

13— **S. Iltu & Comp.**

Noutate!

Plachetele în relief ale Maieştilor Lor Regele **Ferdinand** şi Regina **Maria**, admirabil executate după modeluri artistice.

Fiecare bun român ar trebui să poarte semnele acestora.

Plachetele amintite, oxidate, sulfatate cu argint şi aurite, se afla de vânzare cu preţul de 3—5 cor. la reprezentantul prim al **Agenturii Biscye A. în Sibiu, Strada Cîsnădiei 35.** (41) 8—10

Revănzătorii primesc rabatal cuvenit.

Noutate!

În editura comisiunii administrative a tipo-
: : grafiei arhidiecezane a apărut : :

Istoria bisericească a românilor ardeleni

de
Dr. Ioan Lupuş

protopop al Săliştei, membru al acad. rom.

Aprobată de P. V. Consistor Arhidiecezan gr.-or.
român din Sibiu, prin deciziunea din 6 Martie
1916 Nr. 1765 Bu.

Se află de vânzare la Bibliaria arhidiece-
zană cu **10 coroane** plus portopostal
recomandat 1 cor.

Regatul României

Ministerul de Finanțe

Datoria publică

Împrumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, Sibiu

Prospect

În virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919,
Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, emite bonuri de tezaur 5% din 1919, ga-
rantate de Statul Român.

Acest împrumut este cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare
pentru noua organizare a funcțiilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bănătuții și părților
ungurene, unite cu Regatul României.

Împrumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 6000,
și 10,000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faximile semnăturile Ministrului de finanțe al Guver-
nului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnă-
tură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.
Bonurile de tezaur vor fi permise pe valoarea lor nominală ca garanții și cauțiuni la
fostele casele publice. Cupoanele scrute vor fi permise la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gaj) la casele publice (casie-
riile instituițiilor de stat) până la 50%, a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi permise pe valoarea lor nominală în plata pământurilor par-
celate conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5%, la capitalul nominal, în care
scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobândă semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursa aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei
pe paritate, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă detentorilor de bonuri
pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest împrumut în întregime sau par-
țial înainte de termenul fixat și în urma unei publicații speciale prin «Monitorul Oficial» cu
gaze luni de zile înainte data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cu-
poanelor, ce vor lipsi se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecerea de 30 de ani,
iar cupoanele scuzate și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi reducibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor liberă proprietarului
duplicație în conformitate cu legea decretată cu N. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștința de
dispozițiunea acestei legi se poate lua la lucrurile de plată.

Condițiunile de subscriere

În baza prospectului de emisiune, subscrierea la împrumuturi cu bonuri de tezaur de
5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- la băncile românești.
- la băncile săsești,
- la percepționate,
- la direcțiunile financiare,
- la prefecturi și preturi,
- la alte instituții și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea

(52) 12 - 12

Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare
sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor
sdmite numai, astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sânt date de mai înainte,
sau inclusive 1 Octomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritate de 2 coroane egal 1 leu.
Consiliul Dirigent, cu un anuș prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are
dreptul să încheie subscrierile, când va vol.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul sub-
scrierilor, reducându-le la suma, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscrieritorul i se va libera o chitanță, conștinând subscrierea și efectuarea vă-
sământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătitilor, la lucrurile de subscrițiunea.
Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobândă semestrale se vor
elibera cel mai târziu la Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor.

Șeful resortului: **Dr. Aurel Vlad m. p.**

La «Bibliaria Arhidiecezană» în Sibiu
: : : se află de vânzare : : : :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.

Istoricul zidirii (1857—1906)

de

Dr. Ilarion Pușcariu,
Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Voileanu.

Cu 24 ilustrațiuni și 3 facsimile.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

Biblioteca

Revista de zoologie de agricultură din casa. Sibiu

Nr. 1. Tinerca vitei, de E. Brote	K —24
2. Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3. Prăsierea pomilor, de Dem. Comșa	—24
4. Legea veterinară, de Inv. Muntean	—80
5. Însotirile de credit (Raffei-
sen), de Dr. Aurel Brote	1 60
6. Cartea stuparilor săteni, de
Romul Simu	—70
9. Povești pentru îndrăpărea gâd-
dacilor de Măla	—10
10. Darea pe viuzi și favori-
rile (făclășurile) ce face legea
în privința ei proprietarilor
de vii	—
11. Povești pentru apărarea împo-
triva gâdăcilor, cari sfro-
delesc magurii	—10
12. Scurtă povestire la adăpă-
rirea șoarecilor de câmp	—10
13. Cum să îmblăni orșal de
bers	—18
14. Vișterul român sau Noua
cultură a vișter, de Nicolau
Lofă, învățător	—70
15. Nutriția animalelor de casă,
de Aurel Cosociu. Op. pre-
misă. Cu 6 ilustrațiuni în text	1 30
16. Cervinte de îmbărbătare pen-
tru Serbarea pomilor și a
pasărilor	—20
17. Monilia, o nouă boală a po-
milor, de Herman Kerra	—10
18. Diale Fumskirului, sfaturi
însoțite de Astra Hodoș	—25
19. Cățava reie înscălbata în po-
porățiunea dela sate de Dr.
Ion Bucur, medic	—30
20. Nimicirea șoarecilor de câmp,
întru-ări procurate după
instrucțiune ministerială	—20